

PROTOKÓŁ

kontroli problemowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rzgowie

Jednostka kontrolowana:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie, ul. Rawska 8, 95-030 Rzgów
Kierownik jednostki – Pani Joanna Zdanowicz zajmuje stanowisko od 1 czerwca 2004 roku.

Jednostka kontrolująca:

Wydział Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Żeromskiego 87, na podstawie upoważnienia nr 83/2013 znak PS-III.431.26.2013 z dnia 8 lipca 2013 r. wydanego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi kontrolę przeprowadziły:

Maria Józwiak – starszy inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru w Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, kierująca zespołem inspektorów,

Lidia Dworak – st. inspektor wojewódzki ww. Oddziału.

Data kontroli: 10, 11 i 12 lipca 2013 r.

Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli.

Przedmiot kontroli: ocena prawidłowości przyznawania zasiłków stałych oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi (pracowników socjalnych oraz kierownika jednostki).

Okres objęty kontrolą: 01.01.2013 r. – 30.06.2013 r.

Podstawa ustaleń kontrolnych:

- analiza dokumentów,
- rozmowa z kierownikiem oraz pracownikami socjalnymi.

Zatrudnienie pracowników socjalnych

Gmina Rzgów liczy 9566 osób (dane na dzień 11.07.2013 r.- załącznik nr 1). W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rzgowie zatrudnionych jest w pełnym wymiarze czasu pracy 4 pracowników socjalnych, w tym jeden pracownik na zastępstwo osoby przebywającej na urlopie macierzyńskim. Każdy z pracowników socjalnych posiada wydzielony rejon, który liczy od 2263

Handwritten signature in blue ink.

do 2288 mieszkańców. Biorąc pod uwagę powyższe stwierdza się, że Ośrodek Pomocy Społecznej nie spełnia wymogu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2013 roku, poz.182- tekst jednolity, ze zm.).

Kierownik jednostki i wszyscy pracownicy socjalni posiadają wymagane kwalifikacje.

Ocena prawidłowości przyznawania zasiłków stałych

Badaniem objęto całość dokumentacji dotyczącej przyznawania zasiłków stałych. Były to teczki osobowe świadczeniobiorców.

W MOPS nie prowadzono rejestru zasiłków stałych i rejestru decyzji przyznających tę formy pomocy.

W badanym okresie z zasiłków stałych korzystało 26 osób, w tym 6 klientom przyznano powyższą pomoc w 2013 r. Wydano jedną decyzję odmawiającą przyznania zasiłku stałego. Klient złożył odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które utrzymało w mocy decyzję I instancji.

W 2 przypadkach w miesiącu czerwcu bieżącego roku uchylono decyzje przyznające zasiłek stały z uwagi na przekroczenie obowiązującego kryterium dochodowego. Natomiast w jednym przypadku zasiłek stały był przyznany do maja 2013 roku, a w dokumentacji klienta brakowało informacji o możliwości kontynuacji zasiłku bądź jej braku. Dokumentacja nie zawierała aktualnego wywiadu środowiskowego lub notatki potwierdzającej zainteresowanie się sprawą świadczeniobiorcy.

W aktach świadczeniobiorców oprócz wywiadu środowiskowego, na podstawie którego wydano decyzję o przyznaniu zasiłku stałego były również wywiady, w oparciu o które przyznawano pomoc w formie zasiłków celowych i okresowych.

Zespół inspektorów dokonał oceny w zakresie:

1. Terminowości prowadzenia postępowań .
2. Prawidłowości przeprowadzania wywiadów środowiskowych.
3. Prawidłowości wydawania decyzji administracyjnych.

Ad. 1. W przypadku 5 świadczeniobiorców, którym przyznano świadczenie w bieżącym roku, zachowano wymagany termin przeprowadzenia wywiadów środowiskowych oraz wydania decyzji przyznającej pomoc .

Handwritten initials:
4/6 D.M.

Natomiast w 1 przypadku wniosek o pomoc został złożony w dniu 24.12.2012 r., wywiad środowiskowy przeprowadzono w dniu 23.01.2013 r. a decyzję wydano w dniu 28.01.2013 r.

Ponadto w 1 przypadku wywiad środowiskowy przeprowadzono w dniu 19 kwietnia 2013 r. a decyzję w sprawie uchylenia zasiłku stałego wydano 4 czerwca 2013 r. Zatem naruszony został art. 35 § 3 Kpa oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 roku, poz.712). Spośród 20 świadczeniobiorców korzystających z zasiłków stałych od kilku lat, u 16 z nich nie przeprowadzono aktualizacji wywiadów środowiskowych, a zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej aktualizację sporządza się nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych. Zmiana wysokości zasiłków, która obowiązywała od października 2012 roku skutkowała wydaniem nowych decyzji dla wszystkich świadczeniobiorców. Aktualizację wywiadów przeprowadzono jedynie w przypadku 4 klientów a zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. W kilku przypadkach, decyzje zostały wydane na podstawie wcześniej przeprowadzonych wywiadów (w marcu, czerwcu i wrześniu 2012 r.) w celu przyznania innej formy pomocy (zasiłku celowego).

W 2 przypadkach waloryzacja emerytury nastąpiła w marcu 2013 roku, natomiast wywiady środowiskowe przeprowadzono w maju br., w 1 przypadku wywiad był podstawą do uchylenia w dniu 6 czerwca 2013 r. decyzji z dnia 28 stycznia 2013 r. przyznającej zasiłek stały. Do dnia kontroli nie została wydana decyzja o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, a kierownik ośrodka nie złożył w tej sprawie żądanego wyjaśnienia.

Po zbadaniu powyższej dokumentacji stwierdza się, że w 16 przypadkach został naruszony zapis art. 106 ust. 4 oraz art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ad. 2. W badanej dokumentacji wywiady środowiskowe nie zawierają pełnej informacji dotyczącej sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, zawodowej, zdrowotnej, materialnej, na podstawie której można przyznać świadczenia z pomocy społecznej, np. zapis o brzmieniu „bez zmian” lub „jednoosobowe gospodarstwo” w rubryce –sytuacja rodzinna- nie są właściwymi zapisami, szczególnie w przypadku, gdy rodzina często wspólnie zamieszkuje z klientem. W rubryce pt. „sytuacja zawodowa” znajdują się wpisy o treści: „nie pracuje, „bezrobotny”. Ponadto nie wszystkie rubryki w wywiadach są wypełnione, np. brakuje informacji dotyczącej daty udzielenia ostatniej pomocy oraz daty zgłoszenia wniosku. Osoby zobowiązane do alimentacji zamieszkujące pod tym samym adresem (w tym samym budynku), nie są wpisywane w wywiadzie w odpowiednim miejscu, ponadto często osoby wymienione w części I, w pkt 12 wywiadu środowiskowego nie miały podanego stopnia pokrewieństwa w stosunku do świadczeniobiorcy. W wielu przypadkach wpisywano osoby zobowiązane do alimentacji bez podania adresów ich zamieszkiwania.

Wywiady przeprowadzane przez jednego z pracowników socjalnych są nieczytelne, pokreślone i sporządzane bez należytej staranności.

Sytuacja dochodowa i majątkowa świadczeniobiorców ustalana była na podstawie oświadczeń składanych przez klientów. W 7 przypadkach w aktach sprawy były zaświadczenia z Urzędu Gminy Rzgów potwierdzające posiadanie bądź nieposiadanie nieruchomości i gruntów rolnych.

W żadnym badanym przypadku nie wystąpiono do ZUS-u lub KRUS-u o ustalenie uprawnień do emerytury bądź renty. W aktach świadczeniobiorców nie było decyzji ZUS o ustaleniu kapitału początkowego, mimo, że kierownik ośrodka w wywiadach, w części dotyczącej zatwierdzonego planu pomocy, w 2005 roku zobowiązywał do powyższych czynności pracowników socjalnych.

Większość świadczeniobiorców mieści się w przedziale wieku 50-60 lat.

Z przeprowadzonych wywiadów wynikało, że osoby te w przeszłości były czynne zawodowo.

W 1 przypadku pracownik socjalny wpisał, iż klient podejmuje prace dorywcze i osiąga „znikomy dochód”, nie określając jego wysokości, natomiast w rubryce –„źródło dochodu”, znajduje się zapis: „brak”. W powyższym przypadku do wywiadu załączono oświadczenie klienta z informacją, że nie pracuje dorywczo.

W związku z powyższym nie stosowano się do zapisów określonych w art. 107 ust. 9, ust. 14 oraz ust. 11 (w pozostałych 19 przypadkach) ustawy o pomocy społecznej.

W żadnym przypadku, pomimo występowania osób zobowiązanych do alimentacji nie zastosowano się do zapisów zawartych w art. 103 ust. 1 i art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W jednym przypadku pracownik socjalny na podstawie oświadczenia zawierającego informację na temat otrzymywania przez klientkę pomocy w postaci żywności i artykułów higienicznych o określonej wartości ustalił i wyliczył wysokość zasiłku stałego, odliczając od obowiązującego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej ustaloną kwotę dochodu. Wobec powyższego wyliczenie i przyznanie zasiłku stałego (decyzja MOPS.4210.24.2012 z dnia 9.10.2012 r.) jest nieprawidłowe.

Ten sam pracownik w przypadku innego klienta, wpisał do wywiadu pomoc w formie żywności i artykułów higienicznych od ojca i córki bez określa jej wartości. Pracownik socjalny wnioskował o przyznanie zasiłku stałego w pełnej wysokości i taki zasiłek został przyznany decyzją.

Taki sposób rozpatrywania spraw i wyliczania dochodów klientów budzi wątpliwości i jest niezgodny z zapisem art. 8 i art.103 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Wśród świadczeniobiorców była jedna osoba całkowita ubezwłasnowolniona, z którą pracownik socjalny przeprowadził wywiad. Klientka ta podpisała wywiad oraz składała oświadczenia o dochodach, do wywiadu dołączono niepodpisane oświadczenie o stanie majątkowym. Decyzję w sprawie przyznania zasiłku stałego również wydano na osobę ubezwłasnowolnioną bez wpisu opiekuna prawnego.

We wszystkich aktach świadczeniobiorców korzystających z zasiłków stałych były aktualne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Ad. 3. W 16 przypadkach decyzje administracyjne zostały wydane z naruszeniem art. 106 ust. 4 (decyzje wydane w dniu 9 października 2012 roku w związku ze zmianą przepisów odnośnie zmiany wysokości świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej).

W podstawie prawnej ww. decyzji przywołano nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów

dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 127, poz. 1055) zamiast rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku, które obowiązywało od 1 października 2012 roku (Dz. U. z 2012 roku, poz. 823).

Wszystkie wydane decyzje w sprawie przyznania zasiłków stałych nie spełniają wymogów określonych w art. 107 Kpa, szczególnie w zakresie uzasadnień faktycznych i prawnych, które powinny odnosić się do ustaleń zawartych w przeprowadzonych wywiadach środowiskowych. Uzasadnienia w decyzjach powinny być zróżnicowane w zależności od sytuacji klientów. Natomiast w badanej dokumentacji uzasadnienia były tej samej treści dla wszystkich świadczeniobiorców.

Ponadto w decyzjach znajdował się zapis o objęciu klientów korzystających z pomocy w formie zasiłków stałych ubezpieczeniem zdrowotnym.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Zgodnie z § 16 ust. 1, 2, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje:

1. Prawo odmowy podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.
2. Prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia składa się na piśmie do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu kontroli, odsyłając jednocześnie do tutaj Wydziału dwa niepodpisane egzemplarze.

Jednostka kontrolowana:

w/z KIEROWNIK
działającego Ośr. Pom. Społecznej
Dzielnica Mewa
March Dębicki

Rzgów, dn. *30-07-2013*

STARSZY INSPEKTOR

WOJEWÓDZKI:
Zespół inspektorów:

Małgorzata Jozwiak
mgr *Małgorzata Jozwiak*

INSPEKTOR
WOJEWÓDZKI

Didia Szporiel
Didia Szporiel

Łódź, dn. *30.07.2013r*